

2. Adair Turner. The point of education isn't earning a living, it's learning how to live. Електронний ресурс. Режим доступу — <https://www.weforum.org/agenda/2016/10/have-we-got-education-and-skills-wrong-asks-adair-turner> (30.10.2016. Назва з екрану)

Ключеві слова: Бюджетування, практика у навчанні, відкриті завдання.

Keywords: Budgeting, practice in training, open tasks.

Интернет-адреса публікації: <http://ibe.kneu.org/uk/zhyber-t-v-individualnyj-pidhid-pry-vykladanni-nauky-makrofinansove-byudzhetuvannya/>

Богдан Замкевич,

канд. техн. наук, доцент,

e-mail bogdan_zam@ukr.net

СИСТЕМОЛОГІЯ І КОРПОРАТИВНЕ УСВІДОМЛЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

Bohdan Zamkevych,

Ph.D., docent,

e-mail bogdan_zam@ukr.net

SYSTEMOLOGY AND CORPORATE AWARENESS QUALITY OF EDUCATION

Освіта є однією з найважливіших сфер людської діяльності, призначена здійснювати підготовку висококваліфікованих і всебічно розвинених особистостей. Сучасна економіка вимагає інноваційності, а тому вища школа має готувати майбутніх інноваційних людей, здатних впроваджувати інноваційні зміни, виконувати свою роботу творчо, інноваційно. Визначальне значення при цьому в сучасних умовах мають викладач з його професійними та особистісними якостями і загальнодержавна організація освітнього процесу

Дослідження даної теми обумовлено необхідністю вироблення оптимальних інноваційних і адекватних сучасним умовам стилів викладання освітніх дисциплін і організації навчального процесу.

Інновації — об'єкти впровадження чи процес, що веде до появи чогось нового — новації. У науковий лексикон цей термін вперше ввів Й. Шумпетер, що в буквальному перекладі означає «втілення наукового відкриття, технічного винаходу в новій технології або новому виді виробу». В принципі інновація — це будь-яке соціально-економічне нововведення, доки воно не отримало масового, тобто серійного поширення в галузі праці, виробництва і управління. Інновацію можна розуміти як ефект культуротворчої активності людини, зміни в соціальній поведінці людей та програму саморозвитку особистості. Економіст, як і якась інша людина, повинен вміти аналізувати стан системи, передбачати її зміни і адаптуватися до них на особистісному та соціальному рівнях. Метою навчання творчості є формування знань системного аналізу і принципів розвитку систем. Системний аналіз застосовується в будь-якій предметній області, містячи в собі як частки, так і загальні методи й процедури дослідження. Завдання й принципи системного підходу не залежать від природи об'єктів і явищ. Теорія і принципи системного аналізу викладаються в науці — системологія (теорія систем). В сучасних умовах розуміння світового збалансованого (економіка, екологія, соціальний стан) розвитку знання системології надзвичайно необхідні сучасному фахівцю. В системології як науці розглядаються методи і принципи аналізу взаємодії систем, потенціалу систем з метою задоволення потреб людини. Системний аналіз активізує модельне мислення у природознавстві, формує основні системоутворюючі принципи, принципи системності наукового знання. Такі знання фахівця є фундаментом його професійної компетентності, що є надзвичайно актуальним у сучасних умовах збалансованого (сталого) економічного розвитку. Системологія тісно пов'язана із синергетикою, яка вивчає методи і закономірності організації різних не систем, а об'єктів і процесів. При цьому у здобувача формуватимуться прагнення дослідницької діяльності, аналізу стану системи, самостійності виявлення проблем і пошуку їх подолання.

Розв'язування проблем вимагає знаходження інформації з різних галузей знань, тобто, синтетичного погляду на світ. Отже, зменшується важливість вербальної передачі інформації. Компетентність фахівця стала вищою цінністю ніж його інформативність. Ставиться більший акцент на практику, на оволодіння загальних способів мислення. Отже, «...відповідно до цієї концепції не потрібно вчити всього, належить вчити тільки всього, що є важливим у процесі перспективного пристосування і у процесі розвитку особистості».

Не менш важливим для здобувачів є отримання навиків системного мислення, чого можна досягнути при оптимізації організації освітнього процесу. З метою мотивації і активізації діяльності студентів слід активніше залучати студентів до дискусій, обговорень, розв'язання ситуаційних вправ. Одним з найвдаліших методів у підготовці фахівців у цьому напрямі вважається метод кейсів. Його назва походить від латинського терміна «casus» — заплутаний, або незвичний випадок. Мета цього методу — навчити студентів, як індивідуально, так і в групах, аналізувати інформацію, сортувати її для вирішення бізнес-задач, виявляти ключові проблеми, пропонувати альтернативні шляхи вирішення та оцінювати їх. Метод кейсів часто використовувався у підготовці магістрів бізнесу у Гарварді, де він був вперше застосований у 1942 році у школі бізнесу, та інших провідних університетах США.

В американських навчальних закладах навчальними програмами в семінарські заняття інтегруються тематичні художні фільми, що розвиває критичне мислення студентів-бакалаврів. Фільми, як візуальні кейси, забезпечують необхідний зв'язок між теорією та реальністю. Вони підвищують рівень запам'ятовування та розуміння.

За прикладом викладачів американського проекту «Відео за запитом» вітчизняні телекомпанії могли б розробляти відео кліпи, наприклад, про місцеві економічні новини, які викладачі можуть показувати під час своїх занять. Прикладом може бути банкрутство або успішне зростання місцевого бізнесу, знайомого для студентів. Розгляд місцевих економічних новин з метою вирішення реалістичних проблем може стати гарним стимулом до навчання. Ключовим аспектом такого виду діяльності є й те, що відеокліпи можуть сприяти розвитку взаємодії між бізнесовими, освітніми та інформаційними структурами, від чого економічна освіта отримає багато переваг.

Запорукою успішності активного навчання є чітке окреслення його цілей та усвідомлення цих цілей студентами. Цілі визначаються для того, щоб знати, що саме студенти повинні вміти робити після закінчення навчання. Цілі, обсяг знань і вмінь у вітчизняній практиці визначаються освітніми професійними програмами (ОПП) та змістовно-часовими показниками у формі кредитів ЄКТС. Змістове наповнення кредитів здійснюється в робочих програмах дисциплін викладачами кафедр освітніх закладів з власного погляду на проблему. Формування у здобувача професійної компетентності — це головне завдання сучасного освітнього процесу. Компетентність — це не тільки значний обсяг знань фахівця і досвід, а, головним чином, вміння аналізувати накопиченні знання і використовувати їх у своїй професійній діяльності. Розуміння компетенції, традиції, професійність, досвід і кваліфікація викладацького складу вітчизняних освітніх закладів, а тим більше західних, — різні. Це не може не впливати на наповнення змістовних модулів освітніх дисциплін і опосередковано на якість майбутніх фахівців. Потрібно акцентувати, що компетентності формуються на принципах системології, що стосуються відкритих (реальних) економічних систем. З метою оптимізації наповнення змістовних модулів освітніх дисциплін в умовах децентралізації управління доцільно створювати незалежні об'єднання (товариства) науковців, освітян і виробничників за галузями знань, наприклад, Українське товариство економістів. Таке товариство може стати майданчиком формування компетенції фахівця на поточний момент, координації і аналізу не тільки освітянських проблем, а й виробляти багато інших корпоративних пропозицій для суспільства: визначення актуальних наукових проблем, розробляти пропозиції щодо зайнятості випускників навчальних закладів, відслідковувати сумісність навчальних програм середньої школи, спеціальних і вищих освітніх закладів, займатись видавничою справою, і т. п.

З метою розвитку і впровадження інноваційних методів в освітній процес, досягнення високої ефективності і якості освітнього процесу, забезпечення процесу професійної підготовки економістів з високим рівнем професійної компетентності:

- впровадити дисципліну «Системологія» в освітні професійні програми як базову дисципліну вищих освітніх закладів;
- привернути увагу суспільства щодо створення корпоративних незалежних громадських товариств за сферами професійної діяльності, як організацій оптимізації освітніх, наукових і соціальних процесів освітніх закладів.

Список використаних джерел

1. Інновації. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://uk.wikipedia.org/wiki/Інновації>.
2. Особливості визначення та застосування ефективного стилю викладання економічних дисциплін. Л. М. Ткачук, І. В. Романець. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://conf.vntu.edu.ua/humed/2010/txt/Tkachuk_Romanets_Goncharenko.php.

3. Вишпольська В.Ф. Зміст та структура професійної компетентності фахівця з міжнародних економічних відносин http://web.znu.edu.ua/herald/issues/2008/ped_2008_1/2008-26-06/vyshpolska.pdf

4. Masy A. Using Movies as a Vehicle for Critical Thinking in Economics and Business// Journal of Economics and Economic Education Research. — 2008. — Volume 9, № 1. — P. 31–52.

Ключові слова: інновація, освіта, системологія, компетентність

Keywords: innovation, education, Systemology, competence

Інтернет-адреса публікації: <http://ibe.kneu.org/uk/zamkevych-b-m-systemologiya-i-korporatyvne-usvidomlennya-yakosti-osvity/>

Вадим Касян,

асистент кафедри інформатики та системології

ДВНЗ «Київський національний економічний університет ім. Вадима Гетьмана»,

vadym@kasian.kiev.ua

НЕОБХІДНІСТЬ МОДЕРНІЗАЦІЇ МЕТОДИЧНИХ ПІДХОДІВ НАВЧАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ У ЗВ'ЯЗКУ З ПОШИРЕННЯМ «КЛІПОВОГО» МИСЛЕННЯ СЕРЕД МОЛОДІ

Vadym Kasian,

Assistant of the Department of Informatics and Systemology,

Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman,

vadym@kasian.kiev.ua

NEED TO MODERNIZE METHODOLOGICAL APPROACHES OF TEACHING IN HIGH SCHOOL, DUE TO THE SPREAD OF «CLIP» THINKING AMONG YOUTH

З розвитком інформаційно-комунікаційних технологій та зростанням міри залученості людей до роботи з ними людська свідомість починає змінюватись і пристосовуватись до нових викликів зумовлених такими модифікаціями середовища. При цьому доросла свідомість гірше піддається таким пристосуванням, а дитяча, будучи гнучкою, одразу ж розвивається у цьому напрямку формуючи феномен нового типу мислення, що набув назви «кліпового». Зараз феномен «кліпового» типу мислення притаманний і підліткам, що навчаються в університетах, однак робочі програми та методика навчання передбачають ефективне навчання людей з попереднім — «текстовим» мисленням, викладачі є представниками того ж «текстового» типу мислення, що формує ряд проблем в освіті, як наслідок, знижується ефективність навчання.

Відповідно до викладеної інформації розглянемо такі завдання:

- визначення недоліків «кліпового» мислення у сучасному освітньому процесі;
- висунення пропозицій щодо підвищення ефективності методики навчання.

Людство в своєму розвитку пройшло кілька комунікативних революцій: першою з яких вважають виникнення мови, другою — появу письма, третьою — книгодрук, четвертою ж — появу радіоелектронних засобів зв'язку, таких як радіо та телебачення [1, с. 23]. Кожна з цих революцій справила значний вплив на людську культуру в цілому та на спосіб мислення людини зокрема. Однак, останнім часом з появою та випереджаючим розвитком мережі інтернет людська комунікація перейшла на якісно новий рівень, який вчені пов'язують з початком переходу людства до нової фази інформаційного суспільства [1, с. 24] або з новою, п'ятою комунікативною революцією [2], яка знову докорінно змінює сучасне життя.

Розвиток п'ятої комунікативної революції значно інтенсифікував інформаційні потоки. Як наслідок, людина зазнає інформаційного перевантаження, а виходячи з міри залучення молоді до користування інформаційно-комунікаційними технологіями, її тип мислення починає змінюватись, пристосовуючись до такого інформаційного перевантаження. Цей новий тип мислення і почали називати «кліповим».

Воно характеризується фрагментарним сприйняттям світу, що нагадує музичний кліп, як набір відносно відокремлених одна від одної сцен, дефіцитом уваги, труднощами з виділенням взаємозв'язків між явищами. Таким чином з'являється проблема, коли викладацький склад університетів здебільшого представляє людей старого — «текстового» типу мислення, в той час як значна частина студентів уже є представниками нового — «кліпового». У такій ситуації ефективність навчального процесу падає через складність сприйняття та-